EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 28.1.2025.
COM(2025) 34 final

2025/0021 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA

par izmaiņām muitas nodokļos, kas piemērojami konkrētām importētām precēm, kuru izcelsme ir Krievijas Federācijā un Baltkrievijas Republikā vai kuras tieši vai netieši eksportētas no minētajām valstīm

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Šā regulas priekšlikuma mērķis saskaņā ar Eiropadomes 2024. gada 17. oktobra secinājumiem[1] ir palielināt muitas nodokļus, kas piemērojami tādu konkrētu lauksaimniecības preču importam, kuras patlaban klasificē kombinētās nomenklatūras (KN) 1., 2., 4.–24., 29., 33., 35., 38., 41., 43., 50., 51., 52. un 53. nodaļā, kā arī tādu konkrētu mēslošanas līdzekļu importam, kuri patlaban klasificēti KN 31. nodaļā, kuru izcelsme ir Krievijas Federācijā vai Baltkrievijas Republikā vai kurus tieši vai netieši eksportē no minētajām valstīm. Priekšlikums ievērojami un nekavējoties palielina piemērojamos importa tarifus lauksaimniecības precēm no Krievijas Federācijas vai Baltkrievijas Republikas, savukārt mēslošanas līdzekļu tarifu palielināšana notiks pakāpeniski — trīs gadu pārejas periodā. Turklāt minētajām precēm, kuru izcelsme ir Krievijas Federācijā vai Baltkrievijas Republikā vai kuras tieši vai netieši eksportētas no minētajām valstīm, tiktu liegta piekļuve Savienības tarifu kvotām.

2023. gadā Savienības lauksaimniecības preču imports no Krievijas Federācijas, uz ko attiecas ierosinātā regula (“attiecīgās lauksaimniecības preces”), sasniedza 2,9 milj. t (380 milj. EUR vērtībā saskaņā ar *Eurostat* datiem). Savienības *erga omnes* tarifi (t. i., pašlaik piemērojamie vislielākās labvēlības tarifi) attiecīgajām lauksaimniecības precēm ievērojami atšķiras. Tirdzniecība ar lauksaimniecības precēm, kurām jau piemēro augstus vislielākās labvēlības tarifus, nenotiek. Savukārt lauksaimniecības preces no Krievijas Federācijas, kurām vislielākās labvēlības tarifus nepiemēro vai kurām piemēro tikai salīdzinoši zemus vislielākās labvēlības tarifus, joprojām tiek importētas Savienībā, jo to ienākšanai Savienības tirgū nav būtisku vislielākās labvēlības tarifu šķēršļu.

2023. gadā mēslošanas līdzekļu veidi, uz kuriem attiecas ierosinātā regula (“attiecīgie mēslošanas līdzekļi”), veidoja vairāk nekā 70 % no kopējā mēslošanas līdzekļu patēriņa Savienībā. Saskaņā ar *Eurostat* datiem imports no visām trešām valstīm sasniedza 14 milj. t, un tas ietvēra 3,6 milj. t importu no Krievijas Federācijas (1,28 mljrd. EUR vērtībā), kas ir vairāk nekā 25 % no Savienības kopējā importa apjoma (pēc tonnāžas). Savienības ražotāji apmierina pārējo Savienības pieprasījumu pēc šāda veida mēslošanas līdzekļiem, un šo ražojumu eksports no Savienības uz pārējo pasauli 2023. gadā sasniedza 8 milj. t. Visiem attiecīgajiem mēslošanas līdzekļiem Savienības *erga omnes* tarifi (t. i., pašlaik piemērotie vislielākās labvēlības tarifi) ir noteikti 6,5 % apmērā, kas ir zema likme un nav būtisks šķērslis to importam no Krievijas Federācijas Savienībā.

Pašreizējais attiecīgo lauksaimniecības preču un mēslošanas līdzekļu imports veido atkarību no Krievijas Federācijas, un, ja tā netiks novērsta, šī atkarība varētu apdraudēt Savienības nodrošinātību ar pārtiku un, īpaši mēslošanas līdzekļu gadījumā, padarīt Savienību īpaši neaizsargātu pret iespējamām Krievijas Federācijas piespiedu darbībām. Attiecīgo mēslošanas līdzekļu imports no Krievijas Federācijas jau pieaug, un šis pieaugums varētu paātrināties, ja ievērojami apjomi tiktu pārorientēti uz Savienību, ņemot vērā to, ka Krievijas Federācija ražo ļoti lielus attiecīgo mēslošanas līdzekļu apjomus. Šāds iespējams importa pieaugums no Krievijas Federācijas radītu traucējumus minēto preču Savienības tirgū un kaitētu Savienības slāpekļa mēslošanas līdzekļu ražotājiem, kuri saskaras ar grūtībām konkurēt ar importu no

[1] https://www.consilium.europa.eu/media/2pebccz2/20241017-euco-conclusions-lv.pdf

Krievijas Federācijas laikā, kad gāzes cenas Savienībā joprojām ir augstas. Savienības slāpekļa mēslošanas līdzekļu nozares ilgtermiņa izdzīvošana ir būtiska Savienības nodrošinātībai ar pārtiku, jo attiecīgie mēslošanas līdzekļi ir būtiski augu augšanai un tiem ir kritiska loma Savienības lauksaimniecības nozares spējas saglabāšanā ražot pārtiku. Tāpēc, lai panāktu Savienības nodrošinātību ar pārtiku un saglabātu to, ir būtiski novērst pieaugošo atkarību no attiecīgo mēslošanas līdzekļu importa no Krievijas Federācijas un saglabāt Savienības slāpekļa mēslošanas līdzekļu autonomas nozares dzīvotspēju. Attiecīgo lauksaimniecības preču pašreizējais importa līmenis nav salīdzināms ar attiecīgo mēslošanas līdzekļu importa līmeni, bet pašreizējais stāvoklis attiecībās starp Savienību un Krievijas Federāciju nozīmē, ka atkarības attīstība nākotnē būtu jānovērš. Tomēr nav iespējams nodrošināt, ka tas nenotiek, ja tarifi attiecīgajām lauksaimniecības precēm paliek pašreizējā līmenī.

Ierosinātie tarifu pasākumi nodrošinātu, ka Krievijas Federācija komerciāli negūst labumu no eksporta turpināšanas uz Savienību. Tas atbilstu Savienības interesēm un Savienības tiesību aktiem un politikai, jo īpaši tiem, ko attiecībā uz Krievijas Federāciju un Baltkrievijas Republiku piemēro saistībā ar neprovocēto un nepamatoto Krievijas Federācijas agresiju pret Ukrainu un atbalstu, ko Baltkrievijas Republika turpina sniegt Krievijas Federācijai.

Baltkrievijas Republika eksportē ierobežotu daudzumu attiecīgo lauksaimniecības preču un mēslošanas līdzekļu (2023. gadā lauksaimniecības preces eksportētas 92 milj. EUR vērtībā un mēslošanas līdzekļi — 29,6 milj. EUR vērtībā). Tādējādi Baltkrievijas Republika nav svarīga šo preču ražotāja vai eksportētāja. Tomēr Baltkrievijas Republika ir iekļauta ierosinātās regulas tvērumā, ņemot vērā tās ciešās politiskās un ekonomiskās saites ar Krievijas Federāciju un lai novērstu nelikumīgu un krāpniecisku importa novirzīšanu no Krievijas Federācijas caur Baltkrievijas Republiku, kas varētu notikt, ja Savienības tarifi tādu attiecīgo preču importam, kuru izcelsme ir Baltkrievijas Republikā vai kuras importētas no Baltkrievijas Republikas, paliktu nemainīgi. Ņemot vērā pastāvīgo tuvināšanos un pieaugošo tirdzniecību starp Baltkrievijas Republiku un Krievijas Federāciju, ir lietderīgi attiecīgajām precēm no Baltkrievijas Republikas piemērot tādu pašu režīmu kā precēm no Krievijas Federācijas.

Ierosinātā regula palielinātu tarifus attiecīgajām precēm, kuru izcelsme ir Krievijas Federācijā vai Baltkrievijas Republikā vai kuras tieši vai netieši eksportētas no minētajām valstīm, līdz līmenim, kas ir pietiekami augsts, lai šo preču importu apturētu. Visām attiecīgajām lauksaimniecības precēm tarifi importam no Krievijas Federācijas un Baltkrievijas Republikas Savienībā palielinātos par 50 % *ad valorem* nodokli. Lai izvairītos no attiecīgo lauksaimniecības preču, kuru izcelsme ir Krievijas Federācijā vai Baltkrievijas Republikā vai kuras tieši vai netieši eksportētas no minētajām valstīm, ienākšanas Savienības tirgū ar zemākām likmēm, kuras piemērojamas saskaņā ar Savienības tarifu kvotām, no minēto kvotu ietvaros noteikto samazināto tarifu piemērošanas ir jāizslēdz arī preces, kuru izcelsme ir Krievijas Federācijā un Baltkrievijas Republikā vai kuras tieši vai netieši eksportētas no minētajām valstīm. Attiecībā uz attiecīgajiem mēslošanas līdzekļiem papildus esošajam 6,5 % *ad valorem* nodoklim uz tarifu attiektos īpašs papildu nodoklis, kas pakāpeniski palielinātos, sākot no 40 EUR/t vai 45 EUR/t atkarībā no mēslošanas līdzekļa veida (kas atbilst aptuveni 13 % *ad valorem* ekvivalentā) līdz aizliedzošajam līmenim attiecīgi 315 EUR/t vai 430 EUR/t trīs gadus pēc ierosinātās regulas piemērošanas sākuma (apmēram 100 % *ad valorem* ekvivalentā). Trīs gadu pārejas periodā šie aizliedzošie tarifi tiks ieviesti arī gadījumā, ja preces no Krievijas Federācijas un Baltkrievijas Republikas tiks importētas virs konkrētiem norādītajiem apjomiem.

Nav paredzams, ka ierosinātā regula negatīvi ietekmēs globālo nodrošinātību ar pārtiku. Pirmkārt, Savienības tarifu palielinājums attiektos tikai uz importu Savienībā un tādējādi neietekmētu attiecīgo preču tranzītu no Krievijas Federācijas vai Baltkrievijas Republikas caur Savienības teritoriju uz trešām valstīm. Otrkārt, paredzams, ka Savienības ievedmuitas nodokļu palielinājums būtiski samazinās šā importa plūsmas uz Savienību, tādējādi faktiski palielinot attiecīgo preču daudzumus, kas pieejami trešām valstīm, un jo īpaši jaunattīstības valstīm.

- **Saskanība ar pašreizējiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā**

Importa tarifu noteikšana attiecīgajām precēm attiecas uz Savienības kopējo tirdzniecības politiku, kas noteikta Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 206. un 207. pantā. Tā atbilst "pārmaiņām tarifu likmēs", kā paredzēts LESD 207. panta 1. punktā, un tās pamatā ir tāda iespēja atteikt vislielākās labvēlības režīmu Krievijas Federācijas izcelsmes ražojumiem, kura atspoguļota "Kopīgajā paziņojumā par Krievijas Federācijas agresiju pret Ukrainu ar Baltkrievijas atbalstu", ar ko Savienība un vairākas citas Pasaules Tirdzniecības organizācijas dalībvalstis nāca klajā Ženēvā 2022. gada 17. martā[2]. Importa tarifu noteikšana jau ir īstenota vairākās regulās, tostarp regulā, ar kuru Savienība ir noteikusi augstākas tarifu likmes konkrētu lauksaimniecības preču importam no Krievijas Federācijas un Baltkrievijas Republikas[3].

- **Saskanība ar citām Savienības politikas jomām**

Ierosinātais muitas nodokļu palielinājums konkrētām lauksaimniecības precēm un mēslošanas līdzekļiem, kuru izcelsme ir Krievijas Federācijā un Baltkrievijas Republikā vai kuri tieši vai netieši eksportēti no minētajām valstīm, būtu saskanīgs ar ierobežojošajiem pasākumiem, kurus Savienība veikusi pret šīm valstīm pēc neprovocētās un nepamatotās Krievijas Federācijas militārās agresijas pret Ukrainu un sakarā ar atbalstu, ko Baltkrievijas Republika turpina sniegt Krievijas Federācijas agresijai. Tāpēc šajā ierosinātajā regulā paredzētie tarifu palielinājumi atbilstu Līguma par Eiropas Savienību 21. panta 3. punktā noteiktajai prasībai nodrošināt saskanību starp dažādām Savienības ārējās darbības jomām. Tie atbilstu arī LESD 207. panta 1. punktam, kurā noteikts, ka kopējo tirdzniecības politiku īsteno, ievērojot Savienības ārējās darbības principus un mērķus.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

- **Juridiskais pamats**

Šā priekšlikuma juridiskais pamats ir Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 207. panta 2. punkts.

- **Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)**

Kopējā tirdzniecības politika saskaņā ar LESD 3. panta 1. punkta e) apakšpunktu ir ekskluzīvā Savienības kompetencē, tāpēc subsidiaritātes principu nepiemēro.

---

2 https://www.eeas.europa.eu/delegations/world-trade-organization-wto/joint-statement-aggression-russian-federation-against-ukraine-support-belarus_en

3 Padomes Regula (ES) 2024/1652 (2024. gada 30. maijs), ar ko groza I pielikumu Regulai (EEK) Nr. 2658/87 par tarifu un statistikas nomenklatūru un kopējo muitas tarifu.

- **Proporcionalitāte**

Šī ierosinātā regula ir vajadzīga, lai īstenotu kopējo tirdzniecības politiku ar mērķi samazināt Savienības importu no Krievijas Federācijas un Baltkrievijas Republikas. Šā samazinājuma pamatā ir bažas par to, ka šis imports padziļina esošo atkarību un tādējādi negatīvi ietekmē Savienības nodrošinātību ar pārtiku. Ierosinātā regula atbilst proporcionalitātes principam un nepārsniedz to, kas ir vajadzīgs, lai sasniegtu Līgumu mērķus, jo īpaši vajadzību nodrošināt, ka attiecīgās lauksaimniecības preces un mēslošanas līdzekļi, kuru izcelsme ir Krievijas Federācijā un Baltkrievijas Republikā vai kuri tieši vai netieši eksportēti no minētajām valstīm, nerada traucējumus minēto preču Savienības tirgū un muitas savienības pareizā darbībā. Tāpēc minētajām precēm nevajadzētu būt piekļuvei Savienības tirgum ar noteikumiem, kas ir tikpat labvēlīgi kā noteikumi, kurus piemēro šādu preču importam no citām trešām valstīm. Proporcionalitāti nodrošina apstāklis, ka ierosinātā regula palielinātu kopējā muitas tarifa nodokļus, kas piemērojami importam no Krievijas Federācijas un Baltkrievijas Republikas, un apstāklis, ka tas ir nepieciešams, lai ierobežotu šādu importu, ņemot vērā, ka pašreizējie tarifi ir noteikti nulles līmenī vai ir zemi. Šis palielinājums ir nepieciešams, lai mazinātu Krievijas Federācijas un Baltkrievijas Republikas spēju instrumentalizēt savu eksportu uz Savienību. Ierosinātais tarifu palielinājums ierobežo konkrētu pamattiesību īstenošanu, bet tikai tiktāl, ciktāl tas ir nepieciešams tā mērķu sasniegšanai.

- **Juridiskā instrumenta izvēle**

Šis priekšlikums ir saskaņā ar LESD 207. panta 2. punktu, kurā paredzēti kopējās tirdzniecības politikas pasākumi pārmaiņu tarifu likmēs ieviešanai regulas veidā.

3. *EX POST* IZVĒRTĒJUMU, APSPRIEŠANOS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

- ***Ex post* izvērtējumi / spēkā esošo tiesību aktu atbilstības pārbaudes**

Neattiecas.

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Neattiecas.

- **Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana**

Neattiecas.

- **Ietekmes novērtējums**

Ņemot vērā Krievijas Federācijas pašreizējo spēju instrumentalizēt konkrētu lauksaimniecības preču, un jo īpaši attiecīgo mēslošanas līdzekļu, eksportu, lai destabilizētu Savienības tirgus, negatīvi ietekmētu Savienības nodrošinātību ar pārtiku un grautu Savienības vienotību Ukrainas atbalstīšanā, kā arī ņemot vērā Baltkrievijas Republikas atbalstu Krievijas Federācijas darbībām, ir svarīgi, lai ierosinātā regula stātos spēkā steidzami, lai pēc iespējas drīzāk palielinātu nodokļu likmes, kas piemērojamas attiecīgajām precēm no Krievijas Federācijas un Baltkrievijas Republikas. Tāpēc nav veikts ierosinātās regulas ietekmes novērtējums. Paredzams, ka ierosinātais pasākums ievērojami samazinās tādu attiecīgo preču importu Savienībā, kuru izcelsme ir Krievijas Federācijā un Baltkrievijas Republikā vai kuras tieši vai netieši eksportētas no minētajām valstīm, un ka tas vēl vairāk diversificēs šo preču sagādi prom no Krievijas Federācijas un Baltkrievijas Republikas.

- **Normatīvā atbilstība un vienkāršošana**

Pasākums nepalielina regulatīvo slogu uzņēmumiem un publiskajām iestādēm nesamērīgi.

- **Pamattiesības**

Priekšlikums atbilst Savienības cilvēktiesību politikai un Pamattiesību hartai. Ja ievedmuitas nodokļu uzlikšana Savienībā skar brīvību piedalīties starptautiskajā tirdzniecībā, kas ir daļa no brīvības veikt profesionālo darbību, īpašuma tiesības vai citas pamattiesības, tostarp vienlīdzīgu attieksmi, šo uzlikšanu var uzskatīt par Savienības leģitīmu darbību, kas atbilst Pamattiesību hartai. Tas ir tāpēc, ka šī darbība atbilst prasībām par to, ka kompetentajām iestādēm, pamatojoties uz pienācīgu juridisko pamatu, ir jārīkojas, lai sasniegtu leģitīmu mērķi radīt komerciāli neizdevīgus apstākļus konkrētu preču importam no Krievijas Federācijas un Baltkrievijas Republikas ar mērķi veicināt piegāžu diversifikāciju prom no šīm divām valstīm, veicinot Savienības iekšzemes ražošanu un alternatīvu importu no citām trešām valstīm. Ierosinātā regula arī novērstu nopietnus traucējumus attiecīgajos tirgos un attiecīgo preču eksporta instrumentalizāciju, ko veic Krievijas Federācija un Baltkrievijas Republika, un nodrošinātu Savienības tirgu pienācīgu darbību tādā veidā, kas atbilstu gan pašreizējiem Savienības ārējās darbības pasākumiem, gan proporcionalitātes principam. Proti, no vienlīdzīgas attieksmes skatpunkta, tas, ka palielināts ievedmuitas nodoklis importētājiem tiek uzlikts par tādām konkrētām lauksaimniecības precēm un mēslošanas līdzekļiem, kuru izcelsme ir Krievijas Federācijā vai Baltkrievijas Republikā vai kurus tieši vai netieši eksportē no minētajām valstīm, bet ne citiem importētājiem, kuru preces nav nedz ar izcelsmi Krievijas Federācijā vai Baltkrievijas Republikā, nedz tieši vai netieši eksportētas no minētajām valstīm, atbilst vienam no Savienības ārējās darbības mērķiem. Tas ir Savienības leģitīms politikas mērķis — samazināt šādu importu no Krievijas Federācijas un Baltkrievijas Republikas un aizsargāt Savienības tirgus no attiecīgo preču tirdzniecības ļaunprātīgas izmantošanas, kuras mērķis ir destabilizēt Savienības tirgus vai Savienības politisko stabilitāti un solidaritāti.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Ierosinātajai regulai nebūtu finansiālas ietekmes uz izdevumiem, un tai būtu tikai ļoti ierobežota finansiālā ietekme uz ieņēmumiem. Pēc ierosinātās regulas pilnīgas piemērošanas paredzams, ka palielināto muitas nodokļu iekasētā summa atbilstoši ierosinātajam palielinājumam būs minimāla (tuva nullei), jo ierosinātais nodokļu palielinājums, visticamāk, samazinās importa plūsmas no Krievijas Federācijas un Baltkrievijas Republikas līdz niecīgiem apjomiem.

Turpretim varētu sagaidīt zināmus budžeta zaudējumus, jo Savienības budžetam gūtie pašu resursi, iespējams, samazinātos. Precīza budžeta zaudējumu vērtība būtu atkarīga no tā, ar ko tiks aizstāts imports no Krievijas Federācijas un Baltkrievijas Republikas. No vienas puses, aizstājot šo importu ar iekšzemes ražošanu Savienībā vai ar preferenciālu importu (īpaši mēslošanas līdzekļu importu no Alžīrijas un Ēģiptes), pašu resursi samazinātos. No otras puses, ja importu no Krievijas Federācijas un Baltkrievijas Republikas aizstātu ar lielāku importa apjomu no citām trešām valstīm, kas nav preferenciālās tirdzniecības partneres, pašu resursi nesamazinātos, jo šāda jaunā papildu importa apjoma rezultātā kopējo muitas tarifu līmenis būtu tāds pats kā importa līmenis no Krievijas Federācijas un Baltkrievijas Republikas, ko tas aizstātu. Tāpēc tiek lēsts, ka, tiklīdz ierosinātā regula būs pilnībā piemērojama, ietekme uz Savienības budžeta tradicionālajiem pašu resursiem būs zaudējumi līdz 84 milj. EUR (t. i., 75 % no kopējiem 2023. gada tarifu ieņēmumiem 112 milj. EUR apmērā) scenārijā, kurā viss pašreizējais Savienības imports no Krievijas Federācijas un

Baltkrievijas Republikas tiktu aizstāts ar Savienības iekšzemes ražošanu un preferenciālo importu.

Tradicionālo pašu resursu ieņēmumu zaudējums, pilnībā piemērojot pasākumu, tiktu kompensēts ar dalībvalstu pašu resursu iemaksām no nacionālā kopienākuma (NKI). Tomēr paredzams, ka ierosināto pasākumu piemērošanas pirmajos trīs gados papildu tarifu ieņēmumi, kas saistīti ar augstākiem tarifiem par atlikušo slāpekļa mēslošanas līdzekļu importa apjomu no Krievijas Federācijas vai Baltkrievijas Republikas, daļēji vai, iespējams, pat pilnībā kompensētu ieņēmumu zaudējumus, kuri saistīti ar mazākiem importa apjomiem. Tādēļ varētu sagaidīt, ka šajā sākotnējā trīs gadu periodā šo preču neto ieņēmumu zaudējumi no tradicionālajiem pašu resursiem būs tuvi nullei.

Ierosinātās regulas ietekme uz budžetu sīkāk ir izklāstīta tiesību akta priekšlikuma finanšu pārskatā.

5. CITI ELEMENTI

• Īstenošanas plāni un uzraudzīšanas, izvērtēšanas un ziņošanas kārtība

Tiešsaistes ziņojumi par to attiecīgo lauksaimniecības preču un mēslošanas līdzekļu importa dinamiku Savienībā, kuru izcelsme ir Krievijas Federācijā un Baltkrievijas Republikā vai kuri tieši vai netieši eksportēti no minētajām valsītim, ir pieejami īpašās Eiropas Komisijas (*Eurostat*) tīmekļa vietnēs[4].

• Skaidrojošie dokumenti (direktīvām)

Neattiecas.

• Detalizēts konkrētu priekšlikuma noteikumu skaidrojums

Ierosinātā regula liegtu konkrētām lauksaimniecības precēm un mēslošanas līdzekļiem, kuru izcelsme ir Krievijas Federācijā un Baltkrievijas Republikā vai kurus tieši vai netieši eksportē no minētajām valstīm, piekļūt Savienības tirgum ar tikpat labvēlīgiem noteikumiem kā noteikumi, ko piemēro minēto preču importam no citām izcelsmes vietām. Tas tiktu darīts, ievedmuitas nodokļus paaugstinot visām šīm precēm (par 50 % *ad valorem* nodokli lauksaimniecības precēm) un tarifus mēslošanas līdzekļiem pakāpeniski palielinot par līmeni, kas sākas ar 40 EUR/t vai 45 EUR/t (atkarībā no mēslošanas līdzekļa veida) līdz papildu tarifi trīs gadu periodā pēc ierobežojošo pasākumu piemērošanas sākuma sasniegtu aizliedzošo tarifu līmeni — līdz 315 EUR/t vai 430 EUR/t. Trīs gadu pārejas periodā šie aizliedzošie tarifi tiks ieviesti arī gadījumā, ja preces no Krievijas Federācijas un Baltkrievijas Republikas tiks importētas virs konkrētiem norādītajiem apjomiem. Turklāt minētajām precēm, kuru izcelsme ir Krievijas Federācijā un Baltkrievijas Republikā vai kuras tiek tieši vai netieši eksportētas no minētajām valstīm, arī būtu liegts izmantot Savienības tarifu kvotas minētajām precēm. Minētās tarifu kvotas nodrošina piekļuvi Savienības tirgum ar zemāku tarifu līmeni nekā ierosinātie jaunie tarifi.

[4] Sākumlapa — *Eurostat*

2025/0021 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA

par izmaiņām muitas nodokļos, kas piemērojami konkrētām importētām precēm, kuru izcelsme ir Krievijas Federācijā un Baltkrievijas Republikā vai kuras tieši vai netieši eksportētas no minētajām valstīm

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 207. pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

(1) Savienības urīnvielas un slāpekļa mēslošanas līdzekļu imports no Krievijas Federācijas 2023. gadā bija ievērojams, proti, 3,6 milj. t, un 2024. gadā salīdzinājumā ar 2023. gadu tas ievērojami pieauga. Lauksaimniecības preču, uz kurām attiecas šī regula (“attiecīgās lauksaimniecības preces”), importa līmenis Savienībā no Krievijas Federācijas lielākajai daļai preču ir salīdzinoši zems, taču tas varētu ievērojami pieaugt, ja pašreizējie tirdzniecības apstākļi saglabāsies.

(2) Mēslošanas līdzekļu, uz kuriem attiecas šī regula (“attiecīgie mēslošanas līdzekļi”), imports pašlaik atspoguļo ekonomiskās atkarības situāciju no Krievijas Federācijas. Turklāt attiecīgo lauksaimniecības preču imports varētu radīt līdzīgu papildu ekonomisko atkarību no Krievijas Federācijas, kas pašreizējos apstākļos būtu jānovērš un jāsamazina, lai aizsargātu Savienības tirgus un garantētu Savienības nodrošinātību ar pārtiku.

(3) Savienības *erga omnes* kopējie muitas nodokļi ir pašlaik piemērojamie vislielākās labvēlības tarifi attiecīgo lauksaimniecības preču un mēslošanas līdzekļu importam. Pašlaik tie ir ļoti atšķirīgi. Atkarībā no preces daži tarifi ir vai nu noteikti nulles līmenī, vai ir ļoti zemi, savukārt citi ir tik augsti, ka tirdzniecība nenotiek.

(4) Lauksaimniecības preču un mēslošanas līdzekļu, uz kuriem attiecas šī regula, turpmāka importēšana no Krievijas Federācijas pašreizējos apstākļos varētu padarīt Savienību neaizsargātu pret Krievijas Federācijas piespiedu darbībām. Konkrētāk, iespējamais attiecīgo preču importa pieaugums no Krievijas Federācijas varētu traucēt Savienības tirgu un negatīvi ietekmēt Savienības ražotājus. Tāpēc ir jāveic atbilstoši tarifu pasākumi, lai novērstu Savienības pašreizējo un iespējamo ekonomisko atkarību no minēto preču importa no Krievijas Federācijas. Tas būtu jādara, izbeidzot pašreizējo situāciju, kad minētais imports ienāk Savienības tirgū ar tikpat labvēlīgiem noteikumiem kā tie, ko piemēro precēm no citām izcelsmes vietām, kurām piemēro vislielākās labvēlības režīmu.

(5) Pašlaik attiecīgo mēslošanas līdzekļu imports no Krievijas Federācijas jau pieaug, un tas varētu ātri pieaugt vēl vairāk, ja Krievijas Federācijas papildu ražošanas apjomi

tiktu pārorientēti uz Savienību. Šāds iespējams importa pieaugums no Krievijas Federācijas radītu traucējumus minēto preču Savienības tirgū un kaitētu Savienības slāpekļa mēslošanas līdzekļu ražotājiem, kuri jau saskaras ar grūtībām konkurēt ar importu no Krievijas Federācijas, jo gāzes cenas Savienībā joprojām ir augstas. Savienības slāpekļa mēslošanas līdzekļu nozares ilgtermiņa izdzīvošanai ir izšķiroša nozīme Savienības nodrošinātībai ar pārtiku, jo Savienības lauksaimniecības nozarei šie mēslošanas līdzekļi ir vajadzīgi pārtikas ražošanai. Tāpēc, lai panāktu Savienības nodrošinātību ar pārtiku un saglabātu to, ir būtiski novērst pieaugošo atkarību no attiecīgo mēslošanas līdzekļu importa no Krievijas Federācijas un saglabāt Savienības slāpekļa mēslošanas līdzekļu autonomas nozares dzīvotspēju. Lai novērstu turpmāku atkarību no lauksaimniecības preču importa no Krievijas Federācijas, ir jāpielāgo arī tarifu līmeņi šīm precēm.

(6) Tarifu pasākumi būtu jāveic arī attiecībā uz Baltkrievijas Republiku, lai novērstu to, ka iespējamais imports Savienībā no Krievijas Federācijas tiek novirzīts caur Baltkrievijas Republiku, ņemot vērā tās ciešās politiskās un ekonomiskās saites ar Krievijas Federāciju. Tas varētu notikt, ja Savienības tarifi preču importam no Baltkrievijas Republikas paliktu nemainīgi.

(7) Tāpēc tādu attiecīgo lauksaimniecības preču un mēslošanas līdzekļu importam, kuru izcelsme ir Krievijas Federācijā un Baltkrievijas Republikā vai kurus tieši vai netieši eksportē no minētajām valstīm, būtu jāpiemēro augstāki muitas nodokļi nekā importam no citām trešām valstīm.

(8) Importam no Krievijas Federācijas un Baltkrievijas Republikas nevajadzētu piemērot zemākus tarifus saskaņā ar Savienības tarifu kvotām ar vislielākās labvēlības režīma noteikumiem. Tāpēc samazinātās likmes, kas noteiktas Savienības tarifu kvotās šīs regulas I un II pielikumā uzskaitītajām precēm, nebūtu jāpiemēro precēm, kuru izcelsme ir Krievijas Federācijā vai Baltkrievijas Republikā vai kuras tieši vai netieši eksportē no minētajām valstīm uz Savienību.

(9) Nav paredzams, ka plānotais muitas nodokļu palielinājums negatīvi ietekmēs globālo nodrošinātību ar pārtiku, jo tarifu palielinājums attiecas tikai uz importu Savienībā un tas neietekmē šīs regulas tvērumā esošās attiecīgās preces, ja tās tikai tranzītā šķērso Savienības teritoriju uz galamērķa trešām valstīm. Gluži pretēji — plānotā Savienības ievedmuitas nodokļu palielināšana var palielināt minēto preču eksportu uz trešām valstīm un palielināt piegāžu pieejamību šajās valstīs.

(10) Tajā pašā laikā mēslošanas līdzekļiem ir būtiska nozīme nodrošinātībai ar pārtiku, kā arī Savienības lauksaimnieku finanšu stabilitātei. Tāpēc Savienības lauksaimniekiem ir jānodrošina paredzama un pietiekama piekļuve mēslošanas līdzekļiem pieejamu cenu līmenī, kam savukārt būtu jāveicina lauksaimniecības tirgu stabilizācija. Pārejas periodā ierosinātais pasākums stimulētu Savienības ražošanas apjoma palielināšanu un ļautu stiprināt alternatīvus piegādes avotus no citiem starptautiskajiem partneriem, līdz minimumam samazinot risku, ka būtiski pieaug mēslošanas līdzekļu cenas Savienības lauksaimniekiem. Šajā nolūkā Komisijai būtu cieši jāuzrauga mēslošanas līdzekļu cenu tendences Savienības tirgū. Ja mēslošanas līdzekļu cenas būtiski pieaugtu, Komisijai būtu jānovērtē situācija un jāveic visi attiecīgie pasākumi, lai šādu pieaugumu novērstu.

(11) Plānotais muitas nodokļu palielinājums atbilst Savienības ārējai darbībai citās jomās, kā noteikts Līguma par Eiropas Savienību 21. panta 3. punktā. Savienības un Krievijas Federācijas attiecību stāvoklis pēdējos gados, un jo īpaši kopš 2022. gada, ir ievērojami pasliktinājies. Iemesls ir Krievijas Federācijas starptautisko tiesību klaja

neievērošana, un jo īpaši tās neprovocētā un nepamatotā militārā agresija un pilna mēroga iebrukums Ukrainā. Reaģējot uz Krievijas Federācijas darbībām pret Ukrainu, kopš 2014. gada jūlija Savienība ir pakāpeniski noteikusi ierobežojošus pasākumus tirdzniecībai ar Krievijas Federāciju.

(12) Krievijas Federācija ir Pasaules Tirdzniecības organizācijas dalībvalsts. Tomēr, pamatojoties uz izņēmumiem, ko piemēro saskaņā ar Līgumu par Pasaules Tirdzniecības organizācijas izveidošanu un jo īpaši *GATT* 1994 XXI pantu (drošības izņēmumi), Savienībai pašlaik ir atļauts neievērot pienākumu piešķirt no Krievijas Federācijas importētām precēm priekšrocības, kādas piešķirtas līdzīgiem ražojumiem, kuri importēti no citām valstīm (vislielākās labvēlības režīms), un tai nav liegts iekasēt ievedmuitas nodokļus, kas ir lielāki par tiem, kuri iekļauti Savienības tarifu saistību sarakstā attiecībā uz preču tirdzniecību, ja Savienība uzskata, ka šādi pasākumi ir nepieciešami, lai aizsargātu Savienības būtiskās drošības intereses.

(13) Savienības un Baltkrievijas Republikas attiecību stāvoklis pēdējos gados arī ir pasliktinājies, jo Baltkrievijas režīms neievēro starptautiskās tiesības, pamatbrīvības un cilvēktiesības un atbalsta Krievijas agresijas karu pret Ukrainu. Kopš 2020. gada oktobra Savienība ir pakāpeniski noteikusi ierobežojošus pasākumus tirdzniecībai ar Baltkrievijas Republiku.

(14) Baltkrievijas Republika nav Pasaules Tirdzniecības organizācijas dalībvalsts. Tāpēc Savienībai saskaņā ar Līgumu par Pasaules Tirdzniecības organizācijas izveidošanu nav pienākuma piešķirt Baltkrievijas Republikas precēm vislielākās labvēlības režīmu un citu režīmu saskaņā ar minēto līgumu. Turklāt spēkā esošie tirdzniecības nolīgumi atļauj darbības, kas pamatotas ar piemērojamām izņēmuma klauzulām, jo īpaši drošības izņēmumiem.

(15) Šī regula paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi, lai sasniegtu izvirzītos mērķus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. panta 4. punktu. Saskaņā ar proporcionalitātes principu ir nepieciešams un ir lietderīgi paredzēt noteikumus, ar kuriem nekavējoties palielina tarifus minētajām precēm, pirmkārt, lai sasniegtu pamatmērķi nodrošināt, ka attiecīgās lauksaimniecības preces un mēslošanas līdzekļi, kuru izcelsme ir Krievijas Federācijā un Baltkrievijas Republikā vai kurus tieši vai netieši eksportē no minētajām valstīm, nerada traucējumus minēto preču Savienības tirgū, un, otrkārt, lai īstenotu kopējo tirdzniecības politiku un samazinātu šo preču un mēslošanas līdzekļu importu Savienībā no Krievijas Federācijas un Baltkrievijas Republikas, reaģējot uz bažām, ka šāds imports varētu negatīvi ietekmēt Savienības iekšējo tirgu un pasliktināt Savienības nodrošinātību ar pārtiku,

IR PIEŅĒMUŠI ŠO REGULU.

1. pants

1. Savienībā importētām precēm, kuras klasificētas ar I pielikumā uzskaitītajiem kombinētās nomenklatūras (KN) kodiem un kuru izcelsme ir Krievijas Federācijā vai Baltkrievijas Republikā vai kuras tieši vai netieši eksportētas no minētajām valstīm, attiecina papildu 50 % *ad valorem* tarifa muitas nodokli, ko piemēro papildus piemērojamajai kopējā muitas tarifa likmei. Šādām precēm, kuru izcelsme ir Krievijas Federācijā vai Baltkrievijas Republikā vai kuras tieši vai netieši eksportētas no minētajām valstīm, nebūtu jāattiecina mazāki ievedmuitas nodokļi par ierobežotiem daudzumiem (tarifu kvotas), jo tās ir vai nu paredzētas Savienības saistībās saskaņā ar Līgumu par Pasaules Tirdzniecības organizācijas izveidošanu, vai arī tās atvērusi Savienība bez šādām saistībām.

2. Savienībā importētām precēm, kuras klasificētas II pielikumā uzskaitītajās tarifu pozīcijās un kuru izcelsme ir Krievijas Federācijā vai Baltkrievijas Republikā vai kuras tieši vai netieši eksportē no minētajām valstīm, piemēro šādu ievedmuitas nodokli:

(a) attiecībā uz precēm ar KN kodu 3102:

i) 6,5 % *ad valorem* + 40 EUR/t no 2025. gada 1. jūlija līdz 2026. gada 30. jūnijam;

ii) 6,5 % *ad valorem* + 60 EUR/t no 2026. gada 1. jūlija līdz 2027. gada 30. jūnijam;

iii) 6,5 % *ad valorem* + 80 EUR/t no 2027. gada 1. jūlija līdz 2028. gada 30. jūnijam;

iv) 6,5 % *ad valorem* + 315 EUR/t no 2028. gada 1. jūlija.

(b) attiecībā uz precēm ar KN kodiem 3105 20, 3105 30, 3105 40, 3105 51, 3105 59 un 3105 90:

i) 6,5 % *ad valorem* + 45 EUR/t no 2025. gada 1. jūlija līdz 2026. gada 30. jūnijam;

ii) 6,5 % *ad valorem* + 70 EUR/t no 2026. gada 1. jūlija līdz 2027. gada 30. jūnijam;

iii) 6,5 % *ad valorem* + 95 EUR/t no 2027. gada 1. jūlija līdz 2028. gada 30. jūnijam;

iv) 6,5 % *ad valorem* + 430 EUR/t no 2028. gada 1. jūlija.

(c) Neatkarīgi no a) un b) apakšpunkta, ja a) un b) apakšpunktā uzskaitīto preču kopējais importa apjoms sasniedz turpmāk noteiktās robežvērtības, Komisija 21 dienas laikā uzliek nodokli attiecīgi a) apakšpunkta iv) daļā vai b) apakšpunkta iv) daļā noteiktajā līmenī par šo preču atlikušo importa apjomu attiecīgajā periodā:

i) 2,7 milj. t no 2025. gada 1. jūlija līdz 2026. gada 30. jūnijam;

ii) 1,8 milj. t no 2026. gada 1. jūlija līdz 2027. gada 30. jūnijam;

iii) 0,9 milj. t no 2027. gada 1. jūlija līdz 2028. gada 30. jūnijam.

(d) Komisija var pieņemt īstenošanas aktu, ar ko nosaka 2. punktā minēto importa apjomu uzraudzības kārtību. Minēto īstenošanas aktu pieņem saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 182/2011 4. pantā minēto konsultēšanās procedūru.

2. pants

1. Komisija pēc šīs regulas piemērošanas četrus gadus uzrauga II pielikumā uzskaitīto preču cenas, kas piemērojamas Savienībā.

2. Ja II pielikumā uzskaitīto preču cenu līmenis 1. punktā minētajā laikposmā būtiski pārsniedz 2024. gada līmeni, Komisija novērtē situāciju un veic visus attiecīgos pasākumus, lai šādu pieaugumu novērstu. Vajadzības gadījumā tas var ietvert priekšlikumu uz laiku atcelt tarifus attiecīgajām precēm, kas importētas no izcelsmes vietām, kuras nav Krievijas Federācija un Baltkrievijas Republika.

3. pants

Šī regula stājas spēkā nākamajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*. Attiecībā uz I pielikumā uzskaitītajām precēm to sāk piemērot četras nedēļas pēc tās stāšanās spēkā.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē,

Eiropas Parlamenta vārdā —	*Padomes vārdā —*
priekšsēdētāja	*priekšsēdētājs*

TIESĪBU AKTA PRIEKŠLIKUMA FINANŠU PĀRSKATS

PRIEKŠLIKUMA NOSAUKUMS

Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par izmaiņām muitas nodokļos, kas piemērojami konkrētām importētām precēm, kuru izcelsme ir Krievijas Federācijā un Baltkrievijas Republikā vai kuras tieši vai netieši eksportētas no minētajām valstīm

BUDŽETA POZĪCIJAS

Nodaļa un pants: 12. nodaļa, 120. pants.

Budžetā paredzētā summa 2024. gadam: 24 620 400 000 EUR.

FINANSIĀLĀ IETEKME

☐ Priekšlikumam nav finansiālas ietekmes

X Priekšlikumam nav finansiālas ietekmes uz izdevumiem, taču ir finansiāla ietekme uz tradicionālo pašu resursu ieņēmumiem, šādu iemeslu dēļ.

2023. gadā kopējā vērtība importam Savienībā no Krievijas Federācijas un Baltkrievijas Republikas ar KN kodiem, kuri ir šīs ierosinātās regulas tvērumā un uz kuriem attiecas ierosinātais palielinājums, pārsniedza 1,69 mljrd. EUR. No šīs kopsummas lauksaimniecības preču imports bija 380 milj. EUR, bet mēslošanas līdzekļu imports — 1,31 mljrd. EUR.

Attiecīgo mēslošanas līdzekļu importam no Krievijas Federācijas un Baltkrievijas Republikas pašlaik piemēro 6,5 % *ad valorem* tarifu. 2023. gadā mēslošanas līdzekļu importa apjoma lielākā daļa (516 milj. EUR) veikta ar KN kodu 3102 10 10. Ievērojams importa apjoms veikts arī ar KN kodiem 3105 30 00 (179 milj. EUR), 3105 20 10 (151 milj. EUR), 3105 40 00 (91 milj. EUR) un 3 105 59 00 (89 milj. EUR). Savienības kopējie tarifu ieņēmumi no mēslošanas līdzekļu importa no Krievijas Federācijas un Baltkrievijas Republikas bija 85,2 milj. EUR (pirms dalībvalstis atskaitīja iekasēšanas izmaksas).

Attiecīgo lauksaimniecības produktu importam piemēro dažādus nodokļus. Savienības kopējie tarifu ieņēmumi no minēto preču importa no Krievijas Federācijas un Baltkrievijas Republikas 2023. gadā bija 27 milj. EUR (pirms dalībvalstis atskaitīja iekasēšanas izmaksas). Paredzams, ka, ar šo ierosināto regulu palielinot tarifus šīm lauksaimniecības precēm, šīs tirdzniecības plūsmas tiks ievērojami samazinātas vai pat apturētas. Paredzams, ka palielināto muitas nodokļu iekasēšana atbilstoši ierosinātajiem tarifu palielinājumiem lauksaimniecības precēm, būs minimāla (tuva nullei), jo ir sagaidāms, ka tarifu līmeņa pieauguma dēļ tirdzniecības plūsmas tiks apturētas.

Paredzams, ka palielināto muitas nodokļu iekasēšana atbilstoši ierosinātajiem tarifu palielinājumiem mēslošanas līdzekļiem, beigsies, kad trīs gadu pārejas perioda beigās sāks pilnībā piemērot ierosināto regulu, jo ir sagaidāms, ka tarifu līmeņa pieauguma dēļ tirdzniecības plūsmas tiks apturētas. Tomēr paredzams, ka šīs tirdzniecības plūsmas un ar tām saistītie muitas nodokļi pārejas periodā saglabāsies ievērojami.

Pamatojoties uz iepriekš minētajiem faktoriem, ietekme uz Savienības budžeta ieņēmumu zaudējumiem, kas izriet no šīs ierosinātās regulas, tiek lēsta ne vairāk kā 84 milj. EUR apmērā gadā no 2029. finanšu gada: [(85,2 milj. EUR + 27 milj. EUR) = 112,2 milj. EUR bruto summa, ieskaitot iekasēšanas izmaksas] x 0,75.

Tiek lēsts, ka 2025., 2026., 2027. un 2028. gadā tradicionālo pašu resursu ieņēmumu zaudējumu ietekme uz Savienības budžetu būs daudz mazāka nekā 2028. gadam aprēķinātā summa. Tas ir tāpēc, ka, palielinot nodokļus mēslošanas līdzekļiem, paredzams, ka tie radīs papildu tarifu ieņēmumus 77 milj. EUR apmērā 12 mēnešu periodā (pēc iekasēšanas izmaksu atskaitīšanas), veicinot pašu resursu pieaugumu par 58 milj. EUR. Tāpēc paredzams, ka pašu resursu neto samazinājums pirmajā 12 mēnešu periodā (no 2025. gada 1. jūlija līdz 2026. gada 30. jūnijam) nepārsniegs 26 milj. EUR, kas atbilst 14 milj. EUR 2025. gada atlikušajos mēnešos. Ir pat iespējams, ka pašu resursi var palielināties, ja importa samazinājums no Krievijas Federācijas daļēji tiktu segts ar importu no citām trešām valstīm, kuras negūst labumu no tarifa preferencēm saskaņā ar Savienības brīvās tirdzniecības nolīgumiem.

Tradicionālo pašu resursu ieņēmumu zaudējumu kompensē ar dalībvalstu pašu resursu iemaksām no nacionālā kopienākuma (NKI).